

ERZURUM'DAKİ KOBİ SAHİP VE YÖNETİCİLERİNİN 2011 ÜNİVERSİTELERARASI KIŞ OYUNLARINI DEĞERLENDİRMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Uğur GÜLLÜLÜ *

Bilsen BİLGİLİ**

Fatih KARA***

ÖZET

Günümüzde, dünya turizm pazarının en önemli unsurlarından biri ülkelerin ve şehirlerin markalaşma çabalarıdır. Şehirlerin markalaşması ülke markalarının önüne geçebilmektedir. Ülkeler ya da şehirler markalaşabilmek için kültürel, sportif organizasyonları araç olarak kullanabilmektedirler. Şehirlerin spor organizasyonlarına ev sahipliği yapması önemli stratejilerden biridir. Üniversitelerarası yaz ve kış oyunları FISU (Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu)'nun yönetiminde ve denetiminde gerçekleştirilen spor organizasyonlarındandır.

2011 yılındaki üniversitelerarası kış oyunlarına ev sahipliği yapmak üzere FISU tarafından Erzurum ili seçilmiştir. Bu organizasyon Erzurum için ekonomik, kültürel ve sportif açıdan önemlidir. Bu çalışmada, Erzurum ilinin ekonomisinde önemli role sahip olan KOBİ'lerin sahip ve yöneticilerinin 2011 kış oyunlarının Erzurum iline sağlayabileceği katkılara yönelik bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 kış oyunlarını, yenilik ve fayda, turizmin gelişmesi, altyapı, sermaye ve işbirliği, kurumsal sorumluluk olmak üzere 5 faktör altında değerlendirdikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 2011 Üniversitelerarası Kış Oyunları, Şehir Markası, KOBİ

AN INVESTIGATION ON THE EVALUATION OF THE SME's OWNERS AND MANAGERS IN ERZURUM TOWARDS WINTER UNIVERSIADE 2011

ABSTRACT

Today, one of the most important factors of world tourism market is the branding attempts of countries and cities. The branding of cities may

* Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (Prof.Dr.)

** Atatürk Üniversitesi Oltu Meslek Yüksek Okulu Pazarlama Programı (Yrd.Doç.Dr.)

*** Atatürk Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksek Okulu (Okutman)

surpass the branding of countries. Countries and cities utilize the cultural and sport organizations as the means of branding. Hosting sports organizations is one of the important strategies. Winter and Summer universiades are the organizations held under the management and control of FISU (International University Sports Federation).

Erzurum was elected, by FISU, to host Winter Universiade 2011. This organization, is very crucial for Erzurum as regards economic, cultural, and sportive reasons,. In this study, we aimed to explore the expectations of the owners and managers of SMEs which play important roles for Erzurum's economy and determine their points of views on the possible contributions of the Winter Universiade 2011 to Erzurum. We determined in our research that the SME owners and managers who participated in our research evaluated the universiade as regards five factors such as expectations, innovation and benefit, development of tourism, infrastructure, capital and cooperation, institutional responsibility.

Key Words: Winter Universiade 2011, City brands, SME

GİRİŞ

Turizm, ülkelerin kalkınmasında önemli rol oynayan, ekonomik açıdan büyük getirileri olan ve her geçen gün büyüme kaydeden bir sektördür. Bu nedenle ülkeler, dünya turizm pazarından pay alabilmek için rekabet içindedirler. Günümüzde kitle iletişim araçlarının sürekli yeni eğilimler yaratması, tüketici bilincinin artması ve pek çok ülkenin benzer çekiciliklere ve turizm ürünlerine sahip olması gibi sebeplerle, turizm pazarında yaşanan rekabet daha fazla güçlenmiştir. Dünya turizm pazarında ön plana çıkan önemli bir unsur, şehirlerin markalaşmasıdır. Paris, Roma, New York, Amsterdam, Barselona gibi pek çok şehir günümüzde "marka" haline gelmiştir. Bunda, şehirlerde düzenlenen etkinliklerin (festivaller, spor organizasyonları vb.) ya da şehirlere özgü sembollerin (Eiffel Kulesi, Özgürlük Heykeli, Big Ben vb.) etkisinin büyük olduğu söylenebilir. Bireysel ve küçük gruplarla yapılan ve özel ilgiye yönelik turizm çeşitlerine olan eğilim, şehir turizmi ve kültür turizminin önemini gittikçe arttırmaktadır. Bu doğrultuda, kimi zaman şehir markaları, ülke markalarının önüne geçebilmektedir. Bu nedenle, ülke tanıtımında, ulusal markanın yanı sıra, destinasyon markalarının da ön plana çıkarılması gerekmektedir (<http://www.resortacademy.com>).

Şehirlerarasındaki rekabet bugünkü kadar açık olmasa da yüzyıllardır süregelmektedir. Birbirine benzer şehirler diğerlerinden kendilerini farklılaştırarak markalaşma çabalarına girmekte, markalaşmada lokomotif projeler ve büyük organizasyonlara ev sahipliği yapmak gibi pazarlama stratejileri kul-

lanmaktadırlar. Ticaret fuarları, bienaller, olimpiyatlar v.b. ekonomik, sanatsal ve sportif amaçlı “büyük ölçekli etkinlikler” (mega events) veya “tarihe damgasını vuran etkinlikler” (hall-mark events) dünya kamuoyunun dikkatini çekerek şehir imajı üzerinde olumlu katkılarla pazarlamada sık kullanılan araçlardır (Koşan, 2007:56).

Dünyanın her tarafından şehirler, potansiyel gelişme stratejisi aracı olarak sporu ve son zamanlarda yaygınlaşan, yüksek profilli spor yarışmalarına ev sahipliği yapmayı seçmektedirler (Bunce, 1995). Loftman ve Spirou (1996) ABD'deki Denver, Chigago, Cleveland, Baltimore ve İngiltere'deki Birmingham, Sheffield ve Manchester ekonomik gelişmeyi sağlamak için sporu aracı olarak kullanan şehirlere örnek olarak verilebilir. Birçok bilim insanı Batı toplumlarında bu tür prestijli projeleri şehir yöneticileri tarafından kullanılan şehir güçlendirme planlarının “başlıca unsuru” olarak kabul etmektedirler (Harvey, 1988). Hall (1993) daha net bir ifadeyle bu tür politikaları benimsemede ve bu evrensel yarışta yerini almakta isteksiz olan ve çaba göstermeyen şehirlerin, gerçekten kendi ölümlemlerini hazırladıklarını öne sürmektedir.

Günümüzde, sporun çağdaş topluma önemli bir katkı sağlama potansiyeline sahip olduğu gerçeğinin daha fazla farkına varılmaktadır (Gratton ve Henry, 2001). Spor sadece sağlıklı yaşam, aktif bir yaşam tarzı ve düzenli fiziksel bir aktivite gibi yararları ile değil, aynı zamanda bir bölge ya da şehrin toplumsal, kültürel ve ekonomik yapısında oluşturduğu değişikliklerle de topluma katkı sağlamaktadır (Institute of Sport, 1999).

Uluslararası arenada, ister Olimpiyatlar ister Dünya Kupası olsun, prestijli uluslararası yarışmalara hazırlanma ve takım gönderme için yapılan harcamaların karşılığında; bir ulusun dünya sahnesinde kendini sergilemesi yeterli bir fayda olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, bu tür tanıtımların faydalarından en fazla yararlananlar şampiyon ve dünya rekortmenleri çıkaran ülkelerdir. Bu milletler dünya sahnesinde bu tür üstün başarıların sergilenmesinin etkisiyle önemli ekonomik, politik ve sosyo-kültürel faydalara dönüşecek yüksek prestij elde etmektedirler. Böyle bir başarı milli gururun yükseltilmesine de önemli katkı sağlamaktadır (Calgary report, 1988; Johnston, 1985; Ritchie ve Lyons, 1990). Olimpiyat Oyunları gibi dünya çapındaki yarışmalara ev sahipliği yapmak, bu tür bir tanıtımın bir diğer yoludur. Kısa vadede ekonomik kazançların elde edilmesi her zaman mümkün

olmamaktadır. Bazı durumlarda bu büyüklükte seyirci sağlamanın maliyeti kısa vadede elde edilecek kazançlardan daha fazla olabilmektedir. Bununla birlikte, böyle bir tanıtım sonucu ev sahibi ülkenin elde ettiği fayda, hem maddi hem de maddi olmayan birçok kazanca dönüşebilir. Bu kazançlar artan turizm gelirleri, ev sahibi ülkeye karşı iyi niyet, yurtdışında artan bir politik nüfuz, artan ihracat miktarı, dünya gözünde yükselen bir itibar ve daha birçok boyutta gerçekleşebilmektedir (Johnston, 1985; Ritchie ve Lyons, 1990). Aynı zamanda, ev sahibi ülke yada şehrin dünyanın neresinde yeraldığını ve neler yapması gerektiği konusunda bilgi edinilmesine de katkı sağlar. Türkiye’de düzenlenen Formula 1 yarışlarının ülke imajı üzerindeki etkilerinin incelendiği bir araştırmada, spor organizasyonlarının ülke imajı üzerindeki olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir (Kavak ve Arıg, 2007).

Bu stratejinin lehinde ve aleyhinde görüşler olmasına rağmen en önemli gerçek, akademik literatürde, “yer pazarlama” ve “kentsel kalkınma” kavramlarının ortaya çıkması ve önemli spor müsabakalarına ev sahipliği yapmak için başvuruda bulunan şehirlerin sayısının gün geçtikçe artmasıdır.

Turizm pazarında markalaşmak için, üzerinde durulması gereken önemli noktalardan biri; sadece planlı ve kapsamlı bir şekilde yürütülen tanıtım faaliyetlerinin bir ülkenin markalaşması için tek başına yeterli olmadığıdır. Bir destinasyon ile ilgili yaşanan seyahat deneyimi, destinasyon markasının oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Seyahat sonrası tatmin olmuş bir biçimde evine dönen turistin algısında oluşan marka imajı, hedef kitleye sunulan mesajlardan çok daha değerlidir ve marka sadakatini güçlendirmektedir. Markanın aynı zamanda bir kalite ve değer ifadesi olması sebebiyle, tanıtımı yapılan ürün ve hizmetlerin kalitesinde standartlarının yüksek olması ve ülkeye gelen turistin memnuniyetinin sağlanması durumunda, yürütülen tanıtım faaliyetleri daha etkili olacaktır. Kalite, sadece konaklama tesisleri, yeme-içme olanakları ile sınırlı kalmamalı, altyapı ve çevresel unsurlarda da temizlik ile birlikte üst düzeyde tutulmalıdır. Aynı zamanda ürün ve hizmetlerde kalite sağlanması, "ucuz ülke" imajından sıyrılma açısından da olumlu sonuçlar doğurmaktadır (<http://www.resortacademy.com>).

Spor, evrensel spor örgütleri (ESÖ) diye adlandırabileceğimiz kuruluşlarca yönetilen çok sayıda örgütün (kuruluş veya organizasyon) aracılık ve kontrol ettiği, yarışmaların düzenlendiği bir faaliyettir. ESÖ, otoritesi evrensel nitelik taşıyan spordaki en üst düzey yönetim birimleri olarak tanımlanabilirler. ESÖ’leri arasında sırasıyla futbolda, Olimpiyat Oyunlarında, atletizmde

ve anti-doping alanında en önemli yönetim birimleri olan Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA), Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği (IAAF) ve Dünya Anti-Doping Ajansı (WADA)'dır. Eşit yetkilere sahip olmakla beraber, daha az önemli olanların arasında ise Dünya Kol-Sporları Federasyonu (WAF- bilek-güreşi), Uluslararası Akrobatik Sporlar Federasyonu (IFSA- akrobatik), Uluslararası Robot-Futbol Federasyonu (FIRA-robot futbol) ve Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF- Buz Hokeyi) sayılabilir (Forster, 2006:72-73).

1959 yılından bu yana düzenlenen Universiade (üniversitelerarası oyunlar) kentsel tanıtım ve gelişimi yönlendirmede ciddi araç olmuş, ilk çıkış noktası itibarıyla "organizasyonu düzenleyen ülkenin güç göstergisi" şeklinde değerlendirmeler yapılmıştır (Freyer, 1999:607).

İlk olarak 1960 yılında 4 ülkeden toplam 150 sporcunun katılımıyla düzenlenen üniversitelerarası kış oyunları giderek artan bir katılımı günümüze kadar 23 kez düzenlenmiştir. Üniversitelerarası kış oyunları kapsamında FISU tarafından belirlenen alp disiplini, kuzey disiplini, buz hokeyi, hız pateni, biathlon ve artistik paten olmak üzere 6 spor dalı zorunlu olarak yer almaktadır. Ev sahibi ülkenin seçeceği bir veya iki spor dalında da opsiyonel müsabakalara yer verilmektedir. Son olarak, 2007 yılında Torino'da (İtalya) 23.'sü düzenlenen Üniversitelerarası Kış Oyunlarına 20 ülkeden 2500 sporcu, bunlara eşlik eden 1200 yardımcı personel ve teknisyen, 500 foto muhabiri ve gazeteci, akredite edilmiş 90 radyo yayıncısı, 2500 gönüllü ve organizasyon komitesinin 100 elemanı katılmıştır. Yarışmalar boyunca 11 zorunlu disiplinde (biathlon, kuzey kombinasyonu, curling, buz hokeyi, artistik patinaj, hız pateni, kayakla atlama, alp disiplini, marathon, shorttrack, snowboard) müsabakalar düzenlenmiştir (Karabulut, 2007).

Yaz ve kış dünya üniversite şampiyonalarının denetimini yürüten ve 1949 yılında kurulan FISU (Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu), 2011 yılında düzenlenecek olan 25.Üniversitelerarası Kış oyunlarına ev sahipliği yapma hakkını Erzurum kentine vermeyi kararlaştırmıştır. Erzurum ilinin tarihi, milattan önce 4000'li yıllara dayanmaktadır. Tarih boyunca birçok medeniyetin yaşadığı Erzurum ilinde, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarına ait tarihi eserler günümüze kadar gelmiştir. Ayrıca, birçok yerleşim yerinde tarihi ibadethanelerin günümüze kadar gelmiş olması da inanç turizmi açısından şehre ayrı bir önem katmaktadır. Türkiye'nin 8 büyük üniversitesinden biri olan Atatürk Üniversitesi şehirde akademik kongre turizminde

önemli role sahiptir. Erzurum, termal tesisleri, tarihi eserleri, doğal güzellikleriyle Doğu Anadolu Bölgesinin kültür ve spor turizminin merkezi durumundadır.

Erzurum ili Palandöken Dağının eteklerine kurulmuş, 1850 metre rakımlı, karasal iklimin hakim olduğu bir coğrafyaya sahiptir. Palandöken dağının en yüksek tepesi Ejder tepesi olup 3188 m yüksekliğindedir. Yılın 150 gününde karlarla kaplı olan Palandöken dağındaki kayak pistlerinin en uzununu 8 km. olup Aralık ve Mayıs ayları arasında kayak sporuna elverişli bir özelliğe sahiptir. Erzurum hava alanı ile Palandöken kayak merkezi arasındaki mesafenin yalnızca 16 km. olması ise turistlerin ulaşımı açısından oldukça avantajlıdır. Bu özellikleri nedeniyle, kış turizmi açısından dünyanın en çekici kayak merkezlerinin başında gelmektedir (Kaltuk, 2008:8).

Erzurum ekonomik açıdan Türkiye'nin gelişmekte olan illeri arasında yer almaktadır. KOBİ'ler tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gerek sayıları gerek sanayi üretimindeki payları gerekse milli gelire katkıları bakımından ülke ekonomisinde önemli yer tutmaktadırlar. Türkiye'de KOBİ'ler yan/tamamlayıcı sanayi ile imalat sanayinin %99,5'ini oluşturmakta, %59,88 oranında istihdam ve %28,60 oranında katma değer yaratmaktadırlar (DİE, www.die.gov.tr). Erzurum ilinde sanayi fazla gelişmemiş olup, KOBİ'ler ilin ekonomisinde önemli rol oynamaktadır. KOBİ'lerin büyük bir kısmı hizmet üreticileri, aracı kuruluşlar olup, çok azı fiziksel ürün işletmecisidir. Bu araştırmada, Erzurum ekonomisi için oldukça önemli yere sahip olan KOBİ'lerin sahip ve yöneticilerinin 2011 yılında Erzurum'da düzenlenecek olan üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlar ışığında, söz konusu organizasyon ile ilgili çeşitli öneriler sunulmuştur.

1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI

Uluslararası spor organizasyonları hem kültürel hem de ekonomik bakımdan oldukça önemlidir. Günümüzde, bu tip organizasyonlar oldukça özel boyutlarda bile periyodik olarak düzenlenmektedir. Düzenlendiği ülke ya da şehir açısından öneminin yanında organizasyona katılan ülkeler açısından da kültür alışverişi bakımından oldukça yararlıdır. Üniversitelerarası kış oyunları 1960 yılından bu yana düzenlenmekte olup 2011 yılında ise Erzurum'da gerçekleştirilecektir. Bu araştırmada, Erzurum ekonomisinde önemli

bir yere sahip olan Küçük ve Orta Büyüklükteki işletmelerin sahip ve yöneticilerinin 2011 kış oyunlarına yönelik bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır.

KOBİ'ler ekonomide rekabet ortamının gelişmesi ve ekonomik hayatın sağlıklı olarak işleminde önemli yer tutmaktadırlar. KOBİ'ler üretimde daha az yatırıma ihtiyaç duymaları, düşük maliyetlerle istihdam yaratma imkanları, talep değişikliklerine daha kolay uyum sağlayabilme gibi özellikleri dolayısıyla bölgeler arası kalkınma ve gelir dağılımındaki çarpıklıkları en aza indirmede önemli roller üstlenmektedirler (www.kosgeb.org.tr).

KOBİ'lerin birçok tanımı yapılmış ancak bu tanımlar ülkeden ülkeye, ülke içerisindeki kurumdan kuruma göre değişiklik göstermiştir. KOBİ'lerin tanımı işletmelerin ölçek büyüklükleri, çalışan işçi sayısı, üretimde kullanılan çevirici gücün büyüklüğü, yıllık ciro, tüketilen enerji miktarı, üretim kapasitesi, toplam kar gibi nicelikler yönünden ve girişimcinin işletmede bizzat üretime katılma durumu, iş yerindeki iş bölümü ve uzmanlaşma derecesi gibi nitelikleri yönünden yapılmaktadır (Yalın, 1987:261). Bu ölçütler içerisinde en çok kullanılan ve kabul göreni çalıştırılan personel sayısıdır. DİE'nin sınıflamasına göre;

- 0-49 işçi çalıştıran işletmeler “küçük ölçekli işletme”,
- 50-99 işçi çalıştıran işletmeler “orta ölçekli işletme” ve
- 100 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmeler “büyük ölçekli işletme” olarak sınıflandırılmıştır.

Erzurum'un ekonomisi açısından önemli bir yere sahip olan KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik bakış açıları'nın önemli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla, bu araştırmada KOBİ sahip ve yöneticilerinin bu organizasyona yönelik bakış açılarının hangi faktörler altında toplandığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen faktörler ışığında çeşitli öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın ana kütlesini, Erzurum il merkezinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin sahip ve yöneticileri oluşturmaktadır. KOBİ sahip ve yöneticilerinden araştırma yapmayı kabul edenler kapsama alınmış ve kolayda örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Araştırma, 10 gün süresince söz konusu KOBİ sahip ve yöneticileri ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında anket yönteminden yararlanılmıştır. Soru formunun oluşturulması sürecinde

öncelikle, benzer aktivitelerin düzenlendiği şehirlere sağladığı katkılar ve bu süreçte gerçekleştirilen faaliyetlerin incelendiği literatürde yer alan yayınlar-
dan faydalanılmıştır. Daha sonra Atatürk Üniversitesi'nin bu faaliyetin düzen-
lenmesinde görev alan yetkilileri ile görüşülerek, kış oyunlarına katılacak
kişilerin sayıları, gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerin içeriği belirlenmiş-
tir. Son olarak, KOBİ sahip veya yöneticiliği yapan 10 kişi ile görüşülerek,
kış oyunları kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler, katılımcılar hakkında
bilgi verilerek, 2011 kış oyunlarına bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır. Ön
çalışma sonucunda hazırlanan anket formu 2 bölümden oluşmaktadır; Birinci
bölüm KOBİ'lerin demografik özelliklerine yönelik 4 sorudan oluşmaktadır.
Bu bölümdeki sorular, araştırmaya alınan KOBİ'lerin özelliklerini belirlemek
ve KOBİ'lerin hukuki özelliklerine, faaliyet alanlarına göre farklı bakış açısına
sahip olup olmadıklarını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. İkinci bö-
lümde ise KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 üniversitelerarası kış oyunları-
na yönelik bakış açılarını 5'li Likert ölçeği ile belirleyecek 28 ifade
yer almaktadır. Bu ifadeler hem literatürden faydalanılarak elde edilen hem
de KOBİ sahip ve yöneticileri ile yapılan görüşmelerde belirlenen konuları
içermektedir. Araştırmada 400 anket yapılmış, eksik ve hatalı doldurulan
anketler elenerek 391 anket değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen veriler
SPSS paket programıyla analiz edilmiş, frekans tablolarından, Anova testi ve
faktör analizinden yararlanılarak sonuçlar yorumlanmıştır.

3. BULGULAR ve ANALİZ

3.1.Cevaplayıcıların Demografik Özellikleri

Araştırma kapsamındaki 391 KOBİ'nin %2.6'sı madencilik ve taş ocak-
ları sanayi, %26.9'u tekstil, giyim ve deri sanayi, %3.8'i kağıt ve kağıt ürünleri
sanayi, %1.8'i taş ve toprağa dayalı sanayi, %2.8'i metal eşya makine ve
teçhizat imalat sanayi, %46.0'ı gıda, içki, tütün ve konaklama, %9.7'si orman
ürünleri sanayi, %1.3'ü kimya sanayi, %5.1'i ise metal ana sanayi dalında
faaliyet göstermektedir. Bu işletmelerin, %14.8'i anonim, %33.5'i limitet, %
2.8'i kolektif, %10.5'i komandit, %38.4'ü adi şirket statüsündedir. Faaliyet
yıllarına göre %4.4'ü 1 yıldan az, %14.8'i 1 ve 3 yıl arası, %13.3'ü 3 ve 5 yıl
arası, %67.5'i ise 5 yıldan daha fazla süredir faaliyet gösteren işletmeler
şeklinde dağılım göstermektedir. Çalışan sayısına göre ise, %78'i 1-9 çalı-
şan, %18.7'si 10-49 çalışan, %2'si 50-149 çalışan, %1.3'ü ise 150 ve üzeri
çalışan şeklinde dağılım göstermektedir. Veriler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Cevaplayıcıların Demografik Özellikleri

Demografik Değişkenler	Frekans f	Yüzde %
İşletmenin Temel Faaliyet Alanı		
Madencilik ve Taş Ocak.Sanayi	10	2.6
Tekstil, Giyim ve Deri Sanayi	105	26.9
Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi	15	3.8
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	7	1.8
Metal Eşya Makine ve Teçhizat İmalat Sanayi	11	2.8
Gıda, İçki, Tütün ve Konaklama	180	46.0
Orman Ürünleri Sanayi	38	9.7
Kimya Sanayi	5	1.3
Metal Ana Sanayi	20	5.1
Madde I. İşletmenin Türü		
Anonim şirket	58	14.8
Limited Şirket	131	33.5
Kollektif şirket	11	2.8
Komandit şirket	41	10.5
Adi Şirket	150	38.4
Madde II. Faaliyet Yılı		
1 yıldan daha az	17	4.4
1 yıl.....3 yıl	58	14.8
3 yıl5 yıl	52	13.3
5 yıldan daha fazla	264	67.5
Çalışan Sayısı		
1-9 Kişi	305	78.0
10-49 Kişi	73	18.7
50-149 Kişi	8	2.0
150 ve Üzeri	5	1.3
Toplam	391	100

3. 2. KOBİ Sahip ve Yöneticilerinin 2011 Kış Oyunlarına Yönelik Bakış Açılarına İlişkin Değişkenlerin Ortalama ve Standart Sapmalarının Belirlenmesi

Cevaplayıcılardan 2011 kış oyunlarına yönelik 28 ifadeyi 5'li likert ölçeğine göre 1:Kesinlikle katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4:Katılıyorum ve 5: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde değerlendirilmeleri istenmiş ve sonuçlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. KOBİ Sahip ve Yöneticilerinin 2011 Kış oyunlarına Yönelik Bakış Açılarının Ortalama ve Standart Sapmaları

(a) İfadeler	Ortalama	Standart Sapma
1. 2011 Kış oyunlarının Erzurum için çok önemli bir fırsat olduğunu düşünüyorum.	4.5959	1.7068
2. 2011 Kış oyunlarının Erzurum'a ekonomik katkıda bulunacağına düşünüyorum.	4.4501	0.9907
3. 2011 Kış oyunlarının Erzurum'a sosyal ve kültürel katkıda bulunacağını düşünüyorum.	4.2839	1.0070
4. 2011 Kış oyunlarının Erzurum'un seçilmiş olması beni mutlu ediyor.	4.5908	0.8451
5. 2011 Kış oyunları için Erzurum'un alt yapısının yeterli olduğunu düşünüyorum.	2.3146	1.2693
6. 2011 Kış oyunları için Erzurum'daki tüm işletmeler üstlerine düşen görevleri yerine getireceklerine düşünüyorum.	3.3913	1.2640
7. Belediyelerin 2011 Kış oyunları için hazırlık çalışmalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	2.5627	1.2952
8. 2011 Kış oyunları için Atatürk Üniversitesi'nin çalışmalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	3.0051	1.3146
9. 2011 Kış oyunları için Erzurum'daki ticareti canlandıracağını düşünüyorum.	3.9949	1.0931
10. 2011 Kış oyunlarından beklentilerimizin tam olarak karşılanacağını düşünüyorum.	3.4450	1.1307
11. 2011 Kış oyunlarının istihdam açısından faydalı olacağını düşünüyorum.	4.0000	1.0153
12. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'un konaklama imkanlarının yeterli olacağını düşünüyorum.	2.8005	1.4110
13. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'daki ulaşım imkanlarının yeterli olacağını düşünüyorum.	2.8133	1.4653
14. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'daki eğlence mekanlarının yeterli olacağını düşünüyorum.	2.3708	1.3371
15. 2011 Kış oyunlarında güvenliği sağlamak için altyapının yeterli olduğunu düşünüyorum.	2.8772	1.4484
16. 2011 Kış oyunlarının öncesinde ilgili işletmelere eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum.	4.3555	1.0689
17. 2011 Kış oyunları sonrasında benzer faaliyetlerin devam edeceğini düşünüyorum.	3.4808	1.2665
18. 2011 Kış oyunları için bu kadar yatırımın yapılmasının gereksiz olduğunu düşünüyorum.	2.1790	1.8045
19. 2011 Kış oyunları sırasında çevre ilçeler için tanıtım turlarının düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.	4.2404	1.0711
20. 2011 Kış oyunları ile Erzurum halkında kış sporuna yönelik olumlu bir tutum geliştireceğine inanıyorum.	4.1867	1.0119
21. 2011 Kış oyunlarının başarılı geçmesi için yeni sektörlerin (eğlence, kültür, sanat, rehberlik vs) kurulması gerektiğini düşünüyorum.	4.4885	0.8882
22. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'un Dünyaca tanınacağını düşünüyorum	4.3708	0.9517
23. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'a olan ilginin iç turizm açısından artacağını düşünüyorum.	4.3964	0.9137
24. 2011 Kış oyunları ile ulusal ve uluslararası sermayenin Erzurum'a kayacağını düşünüyorum.	3.6931	1.1995
25. 2011 Kış oyunlarında devletin işletmelere finansal destek sağlaması gerektiğini düşünüyorum (Düşük faizli kredi gibi).	4.3504	0.9701
26. 2011 Kış oyunları için işletmelerin modernize edilmesi gerektiğini düşünüyorum.	4.5166	0.8284
27. 2011 Kış oyunlarına hazırlanma ve uygulama sürecinde üniversite ile işletmelerin ortaklaşa çalışması gerektiğini düşünüyorum.	4.3325	1.0087
28. 2011 Kış oyunlarına yapılan yatırımların daha sonra etkin bir şekilde kullanılmayacağına inanıyorum	3.1304	1.3401

İşletme sahip ve yöneticilerinin 2011 yılında düzenlenecek olan kış oyunlarına yönelik bakış açılarını belirlemek için kullanılan ifadelerin grup ortalamasından istatistiki bakımdan farklı olup olmadığını tespit etmek için Z testi yapılmıştır. Cevaplayıcıların 2011 kış oyunlarına yönelik değerlendirmelerinin grup ortalamasından (3.6863) farklı olup olmadığı incelenmiş, 0.05 önem düzeyinde, 28 ifadeden 27'sinin istatistiki bakımdan farklı olduğu görülmüştür. Bunlardan 15'i grup ortalamasının üstünde, 12'si ise grup ortalamasının altında yer almıştır. Sonuçlara göre, KOBİ yönetici ve sahipleri 2011 üniversitelerarası kış oyunlarının Erzurum için bir fırsat olduğunu, ekonomik, sosyal, kültürel katkıları olacağını, ticareti canlandıracağını, istihdam yaratacağını, ilde yaşayanların kış turizmine yönelik olumlu tutum geliştireceğini, ilin dünyaca tanınacağını, iç turizmin artacağını düşünmektedirler. Olimpiyatlar öncesi, işletmelere eğitim verilmesi, çevre ilçeler için turların düzenlenmesi, eğlence, kültür, sanat, rehberlik gibi yeni sektörlerin kurulması, devletin işletmelere finansal destek sağlaması, işletmelerin modernize edilmesinin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Cevaplayıcılar, üniversitelerarası kış oyunlarının Erzurum'da düzenlenmesinden mutlu olduklarını ifade ederken, hazırlanma ve uygulama sürecinde üniversite ile işletmelerin ortaklaşa çalışmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Cevaplayıcılar, bu organizasyon için yapılan yatırımların gerekli olduğunu ve yapılan yatırımların daha sonra etkin bir şekilde kullanılacağını düşünmektedirler.

İşletme sahip ve yöneticileri, Erzurum'daki ulaşım imkanları, organizasyona yönelik olarak üniversite ve Belediyenin hazırlık çalışmaları, konaklama imkanları, fiziksel alt yapı, eğlence mekanları, güvenlik hizmetleri konusunda yetersizlikleri ifade etmişlerdir. Ayrıca, işletmelerin bu organizasyona yönelik beklentilerinin tam olarak karşılanamayacağını, işletmelerin sorumluluklarını yerine getirmediklerini düşünmektedirler. İşletmeler, 2011 Kış oyunları sonrasında benzer faaliyetlerin devam edeceği konusunda olumsuz bakış açısına sahiptirler.

Cevaplayıcılar, üniversitelerarası kış oyunlarının gerçekleştirilmesi sonucunda yurtiçi ve yabancı sermayenin Erzurum'a yönelmesi konusunda kararsız bakış açısına sahiptirler.

3. 3. KOBİ'lerin Türlerine Göre Cevaplayıcıların 2011 Kış Oyunlarına Yönelik Bakış Açılarındaki Farklılıkları

2011 üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik olarak KOBİ sahip ve yöneticilerinin bakış açıları işletme türüne göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere Anova testi yapılmış, sonuçlar Tablo.3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. KOBİ Türlerine Göre Cevaplayıcıların Bakış Açılarındaki Farklılıkları

Değişkenler	Anonim Şirket	Limited Şirket	Kolektif Şirket	Komandit Şirket	Adi Şirket	F	p
Kobilerin Genel Ortalaması	3.6250	3.7031	3.8506	4.2143	3.6516	3.467	0,008

Anonim, Limited, Kolektif, Komandit ve adi şirket sahip ve yöneticilerinin 2011 Kış oyunlarına yönelik bakış açıları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Anova testi sonucuna göre şirketlerin hukuki yapılarına göre cevaplayıcıların değerlendirmelerinde farklılık olduğu belirlenmiştir ($P < 0.01$). Farklılığın hangi şirketlerden kaynaklandığını belirleme üzere LSD testi yapılmıştır. Sonuçlara göre, Komandit şirket sahip ve yöneticilerin bakış açıları, Anonim, Limited ve Adi şirketlere sahip ve yöneticilerine göre istatistiki bakımdan anlamlı bir farklılığa sahip olduğu belirlenmiştir ($P < 0.01$). Bu farklılığa göre, Komandit şirket sahip ve yöneticilerinin 2011 kış oyunlarına yönelik bakış açıları diğer şirketlerin sahip ve yöneticilerine göre daha olumlu yönde olup beklentileri daha fazladır. Yapılan araştırmaya göre, Komandit şirketlerin tamamı gıda, içki, tütün ve konaklama alanında faaliyet göstermektedir.

Komandit şirketler ile Kolektif şirketlerin sahip ve yöneticilerinin bakış açıları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Diğer şirketlerin sahip ve yöneticilerinin ise birbirleriyle benzer bakış açısına sahip olduğu görülmüştür.

3.4. KOBİ Sahip ve Yöneticilerinin 2011 Üniversitelerarası Kış Oyunlarına Yönelik Bakış Açılarına İlişkin Faktörlerin Belirlenmesi

Araştırmamızın amacı, Erzurum ilinde faaliyet gösteren KOBİ' sahip ve yöneticilerinin 2011 yılında düzenlenecek olan üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik bakış açılarına ilişkin faktörleri belirlemektir. Bu amaçla, bakış

açıların değerlendirilmesinde 28 değişkene faktör analizi uygulanmıştır. Bu değişkenlere güvenirlik testi yapılmış ve %82.7 değeri bulunmuştur. Bu bir araştırmanın güvenirliği için yüksek bir değerdir. Güvenirlik testi sonucunda 6 değişken (2011 Kış oyunlarının Erzurum için çok önemli bir fırsat olması, 2011 Kış oyunları için Erzurum'un alt yapısının yeterliliği, 2011 Kış oyunlarında güvenliği sağlamak için altyapının yeterli olması, 2011 Kış oyunlarının öncesinde ilgili işletmelere eğitim verilmesinin gerekliliği, 2011 Kış oyunları sonrasında benzer faaliyetlerin devamlılığı, 2011 Kış oyunları için bu kadar yatırımın yapılmasının gerekliliği) analiz dışı bırakılmıştır. Faktör analiziyle, benzer özellik gösteren değişkenler bir başlık altında toplanmış, 2 değişken (2011 Kış oyunlarına yapılan yatırımların daha sonra etkin bir şekilde kullanma imkanı, 2011 Kış oyunları ile ulusal ve uluslararası sermayenin Erzurum'a kayması) ise kapsam dışı kalmıştır. Dolayısıyla, 20 değişken faktör analizi kapsamında ele alınmış ve bu değişkenlerin alfa katsayısı %86.7 olarak bulunmuştur.

Tablo 4. KMO ve Barlett's Testi

Örneklem Yeterliliği	0.856
Ki-Kare	3046.380
Serbestlik Derecesi	190
Anlamlılık	0.000

Değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek üzere, The Bartlett's Testi kullanılmış ve 3046.380 değeri bulunmuştur ($P < 0.000$). Bu değer, değişkenler arasındaki ilişkilerin anlamlı olduğunu ifade etmektedir. KMO değeri (0.856) faktör analizinin uygulanması için oldukça yüksek bir değerdir (Hair, vd., 1998, s.99). Dolayısıyla, araştırmanın geçerliliğinin yüksek olduğu söylenebilir. Analiz sonucunda 5 faktör elde edilmiştir. Faktörlere ait değerler Tablo.5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. KOBİ'lerin 2011 Kış Oyunlarına Yönelik Bakış Açılarına İlişkin Faktörler

Değişkenler	Faktör yükleri	Özdeğer	Varyans yüzdesi
Faktör 1: Yenilik ve Fayda		5,965	29,826
2. 2011 Kış oyunlarının Erzurum'a ekonomik katkıda bulunacağına düşünüyorum.	0,712		
3. 2011 Kış oyunlarının Erzurum'a sosyal ve kültürel katkıda bulunacağını düşünüyorum.	0,720		
4. 2011 Kış oyunlarının Erzurum'un seçilmiş olması beni mutlu ediyor.	0,532		
9. 2011 Kış oyunları için Erzurum'daki ticareti canlandıracağına düşünüyorum.	0,720		
10. 2011 Kış oyunlarından beklentilerimizin tam olarak karşılanacağını düşünüyorum.	0,529		
11. 2011 Kış oyunlarının istihdam açısından faydalı olacağını düşünüyorum.	0,613		
Faktör 2: Turizmin Gelişmesi		2,665	13,323
19. 2011 Kış oyunları sırasında çevre ilçeler için tanıtım turlarının düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.	0,466		
20. 2011 Kış oyunları ile Erzurum halkında kış sporuna yönelik olumlu bir tutum gelişeceğine inanıyorum.	0,707		
21. 2011 Kış oyunlarının başarılı geçmesi için yeni sektörlerin (eğlence, kültür, sanat, rehberlik vs) kurulması gerektiğini düşünüyorum.	0,613		
22. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'un Dünyada tanınacağını düşünüyorum.	0,688		
23. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'a olan ilginin iç turizm açısından artacağını düşünüyorum.	0,760		
Faktör 3: Altyapı		1,700	8,500
12. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'un konaklama imkanlarının yeterli olacağını düşünüyorum.	0,842		
13. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'daki ulaşım imkanlarının yeterli olacağını düşünüyorum.	0,887		
14. 2011 Kış oyunlarında Erzurum'daki eğlence mekanlarının yeterli olacağını düşünüyorum.	0,803		
Faktör 4: Yatırım ve İşbirliği		1,223	6,117
25. 2011 Kış oyunlarında devletin işletmelere finansal destek sağlaması gerektiğini düşünüyorum (Düşük faizli kredi gibi).	0,810		
26. 2011 Kış oyunları için işletmelerin modernize edilmesi gerektiğini düşünüyorum.	0,680		
27. 2011 Kış oyunlarına hazırlanma ve uygulama sürecinde üniversite ile işletmelerin ortaklaşa çalışması gerektiğini düşünüyorum.	0,538		
Faktör 5: Kurumsal-Sorumluluk		0,906	4,529
6. 2011 Kış oyunları için Erzurum'daki tüm işletmeler üstlerine düşen görevleri yerine getireceklerini düşünüyorum.	0,505		
7. Belediyelerin 2011 Kış oyunları için hazırlık çalışmalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	0,820		
8. 2011 Kış oyunları için Atatürk Üniversitesi'nin çalışmalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	0,807		

Tablodan görüldüğü üzere, elde edilen faktörler ilişkiler setinin %62.295'ini açıklamaktadır. Faktörler, altında yer alan değişkenlerin özelliklerine göre isimlendirilmiştir. Buna göre; birinci faktör varyansın %29.826'sını açıklamaktadır. Bu anlamda en önemli faktör yükü bu grupta yer almaktadır. Elde edilen sonuca göre, KOBİ'ler 2011 üniversitelerarası kış oyunlarının ekonomik ve sosyal anlamda getireceği yenilikleri en önemli faktör olarak görmektedirler. İkinci faktör, turizm unsurudur. Üçüncü faktör bu organizasyona yönelik alt yapı hizmetleri, dördüncü faktör organizasyona yönelik emek ve finansal sermaye, beşinci faktör ise organizasyonun hazırlık sürecinde işletmeler ve kurumlar düzeyindeki sorumluluktur.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmaya katılan KOBİ sahip ve yöneticilerinin bağlı bulundukları işletmelerin özellikleri incelendiğinde çoğunluğu, tekstil, giyim ve deri sanayi (%26.9), gıda, içki, tütün ve konaklama (%46.0) dalında faaliyet göstermektedir. Bu işletmelerin büyük kısmı, limited (%33.5), adi şirket (%38.4) statüsündedir. Bunların %67.5'i 5 yıldan daha fazla süredir faaliyet gösteren ve %78'i 1-9 çalışanı olan işletmelerdir.

KOBİ sahip ve yöneticilerinin Erzurum'da düzenlenecek olan 2011 üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik değerlendirmelerini belirlemek üzere yapılan ön araştırma ile 28 değişken belirlenmiştir. Değişkenlerin genel ortalamadan farklılık gösterip göstermediklerini belirlemek üzere yapılan Z testi yapılmıştır. Analiz sonucunda; işletme sahip ve yöneticilerinin 2011 üniversitelerarası kış oyunlarının Erzurum için bir fırsat olması, ekonomik, sosyal, kültürel katkısı, ticarete katkısı, istihdama katkısı, ilde yaşayanların kış turizmine yönelik olumlu tutum geliştirmesi, ilin dünyada tanınması, iç turizmin artması yönünde olumlu bakış açısına sahip oldukları belirlenmiştir. Olimpiyatlar öncesi, işletmelere eğitim verilmesi, çevre ilçeler için turların düzenlenmesi, eğlence, kültür, sanat, rehberlik gibi yeni sektörlerin kurulması, devletin işletmelere finansal destek sağlaması, işletmelerin modernize edilmesinin gerekli olduğu yönünde beklentileri olduğu görülmüştür. İşletmelerin üniversitelerarası kış oyunlarının Erzurum'da düzenlenmesinden mutluluk duydukları, bu organizasyona hazırlanma ve uygulama sürecinde üniversite ile işletmelerin ortaklaşa çalışmaları gerektiğini düşünmektedirler. İşletmeler, bu organizasyon için yapılan yatırımların gerekli olduğunu ve yapılan yatırımların daha sonra etkin bir şekilde kullanılacağı yönünde olumlu bakış açısına sahip oldukları belirlenmiştir.

Öte yandan KOBİ sahip ve yöneticileri Erzurum'daki ulaşım imkanları, organizasyona yönelik olarak üniversite ve Belediyenin hazırlık çalışmaları, konaklama imkanları, fiziksel alt yapı, eğlence mekanları, güvenlik hizmetleri konusunda yetersizlikler olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca, işletmelerin bu organizasyona yönelik beklentilerinin tam olarak karşılanamayacağı ve işletmelerin sorumluluklarını yerine getirmediğini düşünmektedirler. İşletmeler, 2011 Kış oyunları sonrasında benzer faaliyetlerin devam edeceği konusunda olumsuz bakış açısına sahip oldukları belirlenmiştir.

Bu sonuçlar ışığında, KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik beklentilerinin olumlu yönde olduğu görülmektedir. Aynı zamanda, bu organizasyonun ciddiye alınması gerektiği ve hazırlık sürecinde bütün ayrıntıların gözden geçirilmesi gerektiği yönünde bir bilince sahip oldukları görülmektedir.

KOBİ sahip ve yöneticilerinin üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik bakış açılarının işletme türüne göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmış elde edilen sonuçlara göre, komandit şirketlerin anonim, kolektif ve limited şirketlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu farklılık, komandit şirketlerin diğerlerine göre kış oyunlarına yönelik yaklaşımının daha olumlu olması yönündedir. Komandit şirketlerin gıda, içki, tütün ve konaklama sektörü ile tekstil sektörüne ait işletmelerden oluşması nedeniyle bu farklılığın beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Çünkü kış oyunları sürecinde şehre gelecek turistlere en çok hitap edebilecek sektörlerin bu sektörler olduğunu söylemek mümkündür.

KOBİ sahip ve yöneticilerinin bakış açılarına ilişkin 5 faktör belirlenmiştir. Bu faktörler; yenilik ve fayda, turizmin gelişmesi, altyapı, sermaye ve işbirliği, kurumsal sorumluluk olarak adlandırılmıştır. Kış oyunlarının ekonomik, sosyal ve kültürel, istihdama getireceği katkı, ticarete getireceği canlılık, işletmelerin beklentilerini karşılaması ve Erzurum'un kış oyunları için seçilmiş olmasının getirdiği mutluluk birinci faktör altında toplanmıştır. Bu değişkenler incelendiğinde 2011 yılındaki organizasyonun Erzurum'a getireceği yenilikleri kapsadığı söylenebilir. Aynı zamanda, öz değeri en yüksek olan faktör olması sebebiyle KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 yılı üniversitelerarası kış oyunlarına yönelik bakış açılarının dikkate alınması gereken en önemli faktördür. Buna göre, ekonomik, sosyal ve kültürel faydanın ön plana çıktığı görülmektedir. Ekonomik ve sosyal açıdan gelişmekte olan iller arasında yer alan Erzurum'daki KOBİ sahip ve yöneticilerinin öncelikli beklentilerinin ekonomik, sosyal ve kültürel yenilikler olması beklenen bir sonuçtur.

KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 kış oyunlarına yönelik bakış açılarına ilişkin ikinci faktör ise, turizmin gelişmesine yöneliktir. Faktör değişkenleri, kış oyunları kapsamında çevre ilçeler için tanıtım turlarının düzenlenmesi, Erzurum halkında kış sporuna yönelik olumlu bir tutum gelişeceği inancı, Erzurum'a olan ilginin iç turizm açısından artacağı düşüncesi, Erzurum'un dünyada tanınacağı, organizasyonun başarılı geçmesi için yeni sektörlerin (eğlence, kültür, sanat, rehberlik vs) kurulması beklentileri şeklindedir. KOBİ sahip ve yöneticilerinin ilin turizmine yönelik tutumları dikkate alındığında, kış oyunlarına yönelik yalnızca ekonomik fayda değil, kâr amaçsız beklentilerinin olduğunu söylemek mümkündür. İldeki turizmin canlanmasıyla birlikte, KOBİ sahip ve yöneticilerinin dolaylı olarak sağlayacakları faydanın bilincinde oldukları görülmektedir.

Üçüncü faktör alt yapıya yönelik değişkenleri kapsamaktadır. KOBİ sahip ve yöneticileri, 2011 kış oyunları için Erzurum'un konaklama, ulaşım ve eğlence mekanlarının yeterliliği konularına önem vermektedirler. Araştırma kapsamındaki cevaplayıcıların işletmelerinin büyük çoğunluğunun gıda, içki, konaklama ve tekstil alanında faaliyet gösteren işletmeler olması, 2011'deki organizasyona yönelik altyapı imkanlarını önemsemeleri ve bu altyapı imkanlarının kendi işletmeleriyle yakından ilgili olması oldukça önemli bir sonuçtur. Bu bağlamda, KOBİ sahip ve yöneticilerinin konaklama, ulaşım ve eğlence mekanlarıyla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak konusunda istekli oldukları söylenebilir.

Dördüncü faktör sermaye ve işbirliğine yönelik değişkenleri kapsamaktadır. Buna göre; üniversite ve işletmelerin ortaklaşa çalışmaları, işletmelerin modernize edilmesi ve devletin finansal açıdan destek sağlaması konuları bu faktör altında yer almıştır. Bu faktör, KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 organizasyonunun öneminin farkında oldukları, bu organizasyonun başarılı geçmesi için yerel yönetimler, üniversite ve işletmelerin ortaklaşa hareket etmelerinin gerekliliğinin bilincinde olduklarını göstermektedir. Bu üç değişkenin aynı faktör altında toplanması, bu tip organizasyonlarda bütün kurumların ortaklaşa hareket etmelerinin sinerji oluşturacağı konusunda işletmelerin olumlu bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, işletmelerin modernize edilmesi ve bunun için de devletten finansal destek beklentisi birbirleriyle yakın ilişkilidir. Bu bağlamda 2011 kış oyunları için özellikle gıda, tekstil ve hizmet sektöründe yer alan KOBİ'lerin modernizasyonu için devlet teşvikinin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Elde edilen beşinci faktör ise, kurumsal sorumlulukları kapsamaktadır. Belediyelerin, üniversitenin ve KOBİ'lerin hazırlık sürecindeki çalışmalarının yeterliliği bu faktör altında yer almıştır. Kurumsal sorumluluklarla ilgili faktör, finansman ve işbirliğini kapsayan dördüncü faktörle paralellik göstermektedir. Üniversite, belediye ve KOBİ'lerin hazırlık çalışmalarına ilişkin sorumluluklarını yerine getirme konusunda birbirlerinden ayrı düşünülmemeyeceği sonucu ortaya çıkmaktadır. Erzurum'un ekonomik ve kültürel fayda sağlaması açısından oldukça önemli olan bu organizasyonla ilgili kamu ve ticari kurum/kuruluşların her birinin sorumluluklarının olduğu ve birlikte hareket etmelerinin gerekliliğinin KOBİ sahip ve yöneticileri tarafından dikkate alınması oldukça önemlidir.

Elde edilen sonuçlara göre, Erzurum'daki KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 üniversitelerarası kış oyunlarını oldukça önemsedikleri, sosyal, kültürel, ekonomik fayda elde edebileceklerinin farkında oldukları görülmüştür. Aynı zamanda, organizasyonun başarılı geçmesi için özel ve kamu kuruluşlarının işbirliği içerisinde olmalarının gerekli olduğunu düşünmektedirler. İşletmelerin modernize edilmesi, alt yapı hizmetlerinin tamamlanabilmesi için devlet tarafından finansal destek verilmesini istemektedirler. KOBİ sahip ve yöneticilerinin 2011 üniversitelerarası kış oyunlarına karşı duyarlı, hassas, bilinçli ve beklentilerinin yüksek olmasının ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından dikkate alınmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- BUNCE, D. (1995), "Major Sporting Events and Local Authorities: Who Benefits?" Unpublished MSc Strategy and Resource Management Dissertation, University of Northumbria.
- Calgary Report. (1988), XVth Olympic Winter Games: Final Olympic Report, City of Calgary, Calgary.
- FORSTER, John (2006), "Global Sports Organizations and Their Governance", Corporate Governance, Vol.6, No.1. s.72-82.
- FREYER, W. (1999), Tourismusmarketing, Oldenburg.
- GRATTON, C. ve HENRY, I.P. (2001), Sport In The City: The Role of Sport in Economic and Social Regeneration, Routledge, London.
- HAIR, A. ve TATHAM, B. (1998), Multivariate Data Analysis, Fifth Edition
- HALL, P., (1993), "Forces Shaping Urban Europe", Urban Studies, Vol.30, No.6, pp.883-898.
- HARVEY, D., (1988), "Voodoo Cities", New Statesman and Society, 30 September, pp.33-35.

http://www.resortacademy.com/ra/index.php?Itemid=2&id=1810&option=com_content&task=view

Institute of Sport (1999). The Case For Sport, University of Northumbria Institute of Sport and Northern Sport, Newcastle.

JOHNSTON, F. (1985). "The Economic Impacts of the XVth Olympic Winter Games", Travel and Tourism Research Association Proceedings, (Canada Chapter), Alberta, pp. 82-105.

KALTUK, M. Faik, (2008), "2011 Universiade Erzurum Organizasyonu ve Erzurum'da Sivil Hava Ulaştırma Alanında Gerçekleşmesi Öngörülen Gelişmeler", Yüksek Lisans Dönem Projesi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Erzurum.

KARABULUT, S., (2007). "Effects of Winter Tourism on Economy in Erzurum", Graduation Project, Adv. Prof.Dr.Halil Seyidoğlu, Doğu University, Faculty of Economics and Administrative Sciences Department of Business Administration, İstanbul.

KAVAK, B. ve ARIĞ D. (2007) "The Affect of Formula1 Grandprix on the Image of Turkey: An Investigation in the Framework of Country Image" Marketing World, Vol:21, No: 2007-1, January-February (32-38).

KOŞAN, K., (2007), "Winderuniversiade 2011 Erzurum, 25. Üniversitelerarası Kış Oyunları", Pazarlama Dünyası Dergisi, Eylül-Ekim, Yıl.21, s.56-61.

LOFTMAN, P. ve SPIROU, C.S. (1996), "Sports, Stadiums and Urban Regeneration: The British and United States Experience", Paper Presented At The Tourism and Culture: Towards The Twenty-First Century Conference, Morpeth.

RITCHIE, J. ve LYONS, M. (1990), "Olympulse VI: A Post-Event Assessment of Resident Reaction to The XVth Olympic Winter Games", Journal of Travel Research, Vol. 28 No. 3, pp. 14-23

www.die.gov.tr

www.kosgeb.org.tr

YALIM, G. (1987), Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Teşebbüslerinin Ekonomimizdeki Yeri, Önemi ve Tanımlanması, MPM Yayın No: 358, Ankara, 1987.